Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002341

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-06-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Потюк Софія Василівна
2. Sofia V. Potiuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 011 Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 21-06-2024

Спеціальність за освітою: 013 початкова освіта

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Разова СВР ДФ 36.053.022

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, буд. 24, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, буд. 24, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.01.11, 14.01.76, 14.01.30

Тема дисертації:

1. Проблеми формування інклюзивного освітнього середовища початкової школи засобами інноваційних технологій (кінець XX – початок XXI століття)

2. Challenges of forming an inclusive educational environment in primary school through innovative technologies (late 20th — early 21st century)

Реферат:

1. Дисертація присвячена цілісному аналізу проблеми формування інклюзивного освітнього середовища початкової школи засобами інноваційних технологій що здійснювалася впродовж кінця XX та на початку XXI століття. У науковій роботі виділено основні напрями створення інклюзивного освітнього середовища початкової школи в Україні (кінець XX – початок XXI століття): • Обґрунтування нормативно-правової бази щодо впровадження інклюзивної освіти: розробка планування, концепцій, стратегій, шляхів реалізації, професійних аспектів; • Впровадження міжнародних та всеукраїнських проєктів; • Обмін досвідом з країнами Західної Європи та світу; • Теоретико-методичні дослідження вітчизняних та закордонних науковців.

Держава відіграє визначальну роль у врегулюванні освітнього процесу та функціонуванні інклюзивної освіти. Проаналізовано стратегічні напрями реформування інклюзивної освіти, які закладені на національному рівні та задекларовано в нормативно-правових актах, починаючи із років затвердження незалежності, що відповідно передбачають становлення інклюзивної освіти на теренах України. У процесі дослідження доведено, що Україна переходить на новий рівень освіти, у якому забезпечується рівний доступ усіх дітей до освіти дитиноцентризм суб'єкт-суб'єктні взаємостосунки між вчителем та школярем, підтримка дітей з ООП та інтегрування в дитячий колектив, створення комфортних умов, безбар'єрного та інноваційного середовища. Схарактеризовано науково-теоретичні засади дослідження та висвітлено проблематику інклюзивної освіти. Визначено, що система української освіти потребує постійного пошуку нових підходів до організації навчання, виховання та розвитку; застосування форм, методів, прийомів і технологій, в яких відображаються український менталітет, а також кращі досягнення світової освітньої галузі. Аналіз літературних джерел вітчизняних та закордонних науковців дав змогу уточнити сутність ключових дефініцій дослідження «інклюзивне освітнє середовище», «дитина з особливими освітніми потребами» та «інноваційні технології». Так, інклюзивне освітнє середовище – це безбар'єрне середовище, в якому забезпечується індивідуальна освітня траєкторія інтелектуального й емоційного розвитку дитини з особливими освітніми потребами, з врахуванням їхніх потреб та можливостей, застосовуючи інноваційні технології. У дефініції «інклюзивне освітнє середовище» зустрічається інше поняття «діти з особливими освітніми потребами», який розглядається нами як особлива категорія дітей, які різноманітні між собою через екзогенні та ендогенні причини та обставини, але потребують адаптації, інтеграції та соціалізації в суспільстві для задоволення потреб та можливостей, з метою забезпечення їх права на освіту. У роботі проаналізовано вплив, структурні елементи, методологічні основи та шляхи реалізації засобів інноваційних технологій у навчальній діяльності молодших школярів; визначено педагогічні умови функціонування інклюзивного освітнього середовища початкової школи засобами інноваційних технологій; обгрунтовано значення і роль інноваційних технологій задля формування інклюзивного освітнього середовища в початковій школі. Окрему увагу приділено аналізу особливостей та алгоритму застосування арттерапевтичних технологій, аромотерапії, артикуляційної гімнастики, ігрової технології, практик візуальних мистецтв, ерготерапії, казкотерапії, кейс-технологій, кінезіотерапії, кольоротерапії, музикотерапії, логотерапії, лялькотерапії, сендплею, су-джок терапії, пет-терапії, портфоліо, проєктної технології, фототерапії. Доведено, що впровадження інноваційних технологій має ефективний вплив на молодших школярів з особливими освітніми потребами, оскільки здійснюється на теоретично-методологічних засадах, що враховує специфіку формування освітнього середовища для інклюзивного навчання в початковій школі. Ключові слова: арт-терапевтичні технології, аромотерапія, артикуляційна гімнастика, дитина з особливими освітніми потребами, здоров'я, ігрові технології, інклюзивне освітнє середовище, інклюзія, інноваційні технології, ерготерапія, казкотерапія, кейс-технологія, кінезіотерапія, кольоротерапія, логотерапія, лялькотерапія, молодший шкільний вік, музикотерапія, нова українська школа, освітнє середовище, пет-терапія, портфоліо, початкова школа, проєктна технологія, сендплей, су-джок терапія, фототерапія.

2. The dissertation is devoted to a holistic analysis of the problem of forming an inclusive educational environment in an elementary school by means of innovative technologies, which was carried out during the end of the 20th and at the beginning of the 21st century. The scientific research highlights the main tendencies of creating an inclusive educational environment in primary school in Ukraine (end of the 20th - beginning of the 21st century): • Justification of the regulatory legislative framework for the implementation of inclusive education: development of planning, concepts, strategies, ways of implementation, professional aspects; • Implementation of international and all-Ukrainian projects; • Exchange of experience with the countries of Western Europe and the world; • Theoretical and methodological studies of domestic and foreign scientists. The state plays a decisive role in the regulation of the educational process and the functioning of inclusive education. The strategic directions of reforming inclusive education, which are laid down at the national level and declared in normative legal acts, starting from the years of approval of independence, which, accordingly, provide for the establishment of inclusive education on the territory of Ukraine, are analyzed. In the research process, it was proved that Ukraine is

progressing to a new level of education, in which equal access of all children to education is ensured - child-centeredness - subject-subject relationships between the teacher and the student, support for children with special needs and integration into the children's team, creation of comfortable conditions, barrier-free and innovative environment. The work describes the scientific and theoretical foundations of the research. The issue of inclusive education has been analysed. It was determined that the Ukrainian education system needs a constant search for new approaches to the organization of education, upbringing and development; the application of forms, methods, techniques and technologies that reflect the Ukrainian mentality, as well as the best achievements of the world education industry. The analysis of literary sources of domestic and foreign scientists made it possible to clarify the essence of the key definitions of the study "inclusive educational environment", "child with special educational needs" and "innovative technologies". Thus, an inclusive educational environment is a barrier-free environment in which an individual educational trajectory of the intellectual and emotional development of a child with special educational needs is ensured, taking into account their needs and capabilities, using innovative technologies. In the definition of the "inclusive educational environment" there is another term "children with special educational needs", which we consider as a special category of children who are diverse among themselves due to exogenous and endogenous reasons and circumstances, but need adaptation, integration and socialization in society to meet their needs and opportunities, in order to ensure their right to education. The thesis analyzed the impact, structural elements, methodological foundations and ways of implementing innovative technologies in the educational activities of junior students; the pedagogical conditions for the functioning of the inclusive educational environment of the primary school by means of innovative technologies are defined; the importance and role of innovative technologies for the formation of an inclusive educational environment in primary school are justified. Particular attention is paid to the analysis ehe features and algorithms of the application of art therapy technologies, aromatherapy, articulation gymnastics, game technology, visual arts practices, ergotherapy, fairy-tale therapy, case technologies, kinesiotherapy, color therapy, music therapy, logotherapy, puppet therapy, sandplay, su-jock therapy, pet therapy, portfolio, project technology, phototherapy. It has been proven that the introduction of innovative technologies has an effective impact on younger schoolchildren with special educational needs, as it is carried out on a theoretical and methodological basis, which takes into account the specifics of the formation of an educational environment for inclusive education in primary school. Key words: art therapy technologies, aromatherapy, articulatory gymnastics, child with special educational needs, health, game technologies, inclusive educational environment, inclusion, innovative technologies, ergotherapy, fairy-tale therapy, case technology, kinesiotherapy, color therapy, logotherapy, pet therapy, primary school age, music therapy, new Ukrainian school, educational environment, pet therapy, portfolio, primary school, project technology, sandplay, su-jock therapy, phototherapy.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- 1. Потюк С. В. Сендплей як чинник формування здорового способу життя. Науково-педагогічний журнал «Молодь і ринок». 2022. №. 2/200. С. 166-169. DOI: https://doi.org/10.24919/2308-4634.2022.244299

- 2. Потюк С. В. Використання пет-терапії в початковій школі як умова формування здоров'язбережувальної компетентності. Педагогічні науки: теорія та практика. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2022. № 2. С. 133–138. DOI: https://doi.org/10.26661/2786-5622-2022-2-20
- 3. Потюк С. В. Особливості застосування здоров'язбережувальних технологій в початковій школі. Науковий фаховий педагогічний журнал категорії «Б» Волинського національного університету імені Лесі Українки. Acta Paedagogica Volyniense. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. №3. С.82-88. DOI: https://doi.org/10.32782/apv/2022.3.12
- 4. Потюк С. В. Використання арт-терапевтичних технологій при роботі з дітьми з особливими освітніми потребами в початковій школі. Інноваційна педагогіка. Одеса: Видавничий дім «Гельветика». 2022. № 47. С. 118–122. DOI: https://doi.org/10.32843/26636085/2022/47.22
- 5. Пантюк Т. І., Ярушак М. І., Прейс Н. І., Потюк С. В. Інноваційні технології як чинник формування здорового способу життя дітей. Гірська школа українських Карпат. Івано-Франківськ. 2019. № 21. С. 26–29. DOI: https://doi.org/10.15330/msuc.2019.21.25-29.
- 6. Потюк С. В. Використання кольоротерапії в інклюзивному освітньому середовищі початкової школи. Інноваційна педагогіка. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. № 54. Том 2. С. 61–64. DOI: https://doi.org/10.32782/26636085/2022/54.2.12
- 7. Потюк С. В. Особливості застосування кейс-технологій в інклюзивному освітньому середовищі початкової школи. Людинознавчі студії. Серія «Педагогіка». Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2023. № 17 (49). С. 49–54. DOI: https://doi.org/10.24919/2413-2039.17/49.7
- 8. Пантюк Т. І., Ярушак М. І., Павлюх Н. С., Потюк С. В. Дошкільна освіта в умовах сьогодення: детермінанти і домінант. An International jornal.Herald pedagogiki. Nayka I Praktyka. Warszawa. 2020. № 51. С. 96–99. DOI: http://www.xn-- e1aajfpcds8ay4h.com.ua/files/97_3_ii_2020_herald_pedagogiki__51.pdf
- 9. Потюк С. В. Казкотерапія як чинник формування здорового способу життя дітей. Міжнародний науковий журнал «Грааль науки». Серія: педагогіка та освіта. 2021. № 8 (вересень). С. 299–302. DOI: https://doi.org/10.36074/grail-of-science.24.09.2021.57
- 10. Пантюк Т. І., Потюк С. В., Гамків К. М. Формування здорового способу життя дітей дошкільного віку засобом інноваційних технологій. Labyrinths of Reality : materials of the VII International scientific and practical conference (Monreal, February 14– 15, 2020). Monreal, 2020. Issue 2 (7). С. 100–102.
- 11. Потюк С. В. Рухова активність як чинник формування здорового способу життя учнів початкової школи. Scientific collection “Interconf” : materials of the III International 8 Scientific and Practical Conference Science education, innovation topical: Issue and modern aspects (Tallinn, June 25–26, 2021). Tallinn. 2021. № 64. С. 113–116.
- 12. Потюк С.В. Петтерапія як чинник формування здорового способу життя учнів початкової школи. Scientific collection “Interconf” : materials of the IX International Scientific and Practical Conference Challenges in science of nowadays (Washington, July 16–18, 2021). Washington. 2021. № 66. С. 162–165.
- 13. Потюк С. В. Проектна діяльність як одна з форм інноваційних технологій. Collection of scientific papers Scientia: materials of the II International Scientific and Theoretical Conference The driving force of the science and trends in the development (Coventry, August 20, 2021). Coventry. 2021. С. 43–44.
- 14. Потюк С. В. Кольоротерапія як засіб формування інклюзивного освітнього середовища початкової школи. Гуманітарний і інноваційний ракурс професійної майстерності: пошуки молодих вчених : матеріали VIII Всеукраїнської науковопрактичної конференції (м. Одеса, 18 листопада 2022 р.). Львів – Торунь : Liha-Pres. 2022. С. 321–324.
- 15. Потюк С. В. Арт-терапевтичні технології у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами. Технології, інструменти та стратегії реалізації наукових досліджень : матеріали ІІ Міжнародної наукової конференції (м. Львів, 24 вересня 202 р.). Вінниця: Європейська наукова платформа. 2021. Т. 2. С. 77–78.
- 16. Потюк С. В. Ігротерапія у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах Нової української школи. International Science Group: materials of the XV International Scientific and Practical Conference “Trends in the development of the practice and science” (Oslo, December 28–31, 2021). Oslo. 2021.

С. 272–274.

- 17. Потюк С. В. Особливості формування здорового способу життя першокласників в Новій українській школі. Collection of scientific papers Scientia: materials of the II International Scientific and Theoretical Conference Sectoral research XXI : characteristics and features (Chicago, April 22, 2022). Chicago. 2022. Volume 3. С. 44–45.
- 18. Потюк С. В. Вплив музикотерапії на дитину з особливими освітніми потребами в початковій школі. Collection of scientific papers Scientia: materials of the IV International Scientific and Theoretical Conference Formation of innovative potential of world science (Tel Aviv, State of Israel, December 23, 2022). Tel Aviv. 2022. С. 127–128.
- 19. Потюк С. В. Використання казок В. О. Сухомлинського як засобу формування здоров'язбережувальної компетентності учнів початкових класів. Василь Сухомлинський в діалозі з сучасністю. Шлях до серця дитини в травматичних ситуаціях життя : електронний збірник матеріалів XII Міжнародних та XXIX Всеукраїнських педагогічних читань (Чернігів, 30 вересня, 2022). Чернігів: НУЧК імені Т. Г. Шевченка.2022. С. 174–175.
- 20. Потюк С. В. Сутність ігрових технологій в інклюзивному освітньому середовищі Нової української школи. Розвиток освіти в кризових умовах: історія, теорія, практика : збірник наукових праць Всеукраїнської науково- практичної конференції (Дрогобич, 27–28 квітня, 2023 року). Дрогобич : ДДПУ ім. І. Франка, 2023.
- 21. Федорова О. В, Потюк С. В. Найбільший скарб для України та родини – здорова дитина. Сучасні аспекти збереження здоров'я людини : збірник праць XIII Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції (сан. “Квітка полонини”, 2–4 квітня 2020 року). Ужгород. 2020. С. 220–222.
- 22. Потюк С.В. Сучасні аспекти вивчення української мови у закладах загальної середньої освіти початкової школи в класах з навчання національних меншин. Державотворча й об’єднувальна функції української мови: реалії, перспективи : збірник праць науково-практичного дискурсу «Імплементація в Закарпатській області Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»: реалії та перспективи. (м. Ужгород, 27 жовтня 2023 року). Ужгород. 2023. Спецвипуск інформаційного бюлетеня № 42–43. С. 136–143.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пантюк Тетяна Ігорівна

2. Tetiana I. Pantyuk

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0672-9663

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, буд. 24, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коновальчук Іван Іванович
2. Ivan I. Konovalchuk

Кваліфікація: д.пед.н., доцент, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8233-9424

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравець Надія Степанівна
2. Nadija Kravets

Кваліфікація: к. пед. н., доцент, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4334-1414

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 57, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Смеречак Леся Іванівна

2. Lesia Smerechak

Кваліфікація: к.пед.н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4567-9737

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, буд. 24, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Садова Ірина Ігорівна

2. Iryna I. Sadova

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2570-5392

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, буд. 24, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Невмержицька Олена Василівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Невмержицька Олена Василівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Івах Світлана
Реєстратор	УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна